

Holandský revolver M/1873

Už jen lidé, kteří se zajímají o historii, vědí, že Holandsko – správně Nizozemsko – navzdory své malé rozloze bývalo velkým hráčem evropské i světové politiky a do druhé světové války také nikoli zanedbatelnou koloniální mocností. Těmto ambicím samozřejmě odpovídala i holandská potřeba zbraní.

■ Holandský revolver vzor 1873 ve starším provedení s hlavní osmihranného průřezu pochází ze sbírky soukromého sběratele a je to pořádný kus železa. Číslo 1888 na rámu může být rok výroby, ale pravděpodobněji souvisí – spolu se značením ve druhém řádku – se zařazením zbraně v nizozemské armádě.

NA přelomu 60. a 70. let 19. století už z holandské koloniální říše, kterou v minulosti tvořilo velké množství opěrných bodů a nikoli souvislá ovládaná území, zbývala pouze Nizozemská východní Indie. Tam se Holanďané pevně uchytili na začátku 17. století a šlo jim především o koření. Kolonie zahrnovala Sumatru, Jávu, Celebes, velkou část Bornea a polovinu Nové Guineje, tedy dnešní Indonésii. Na tyto kolonie si samozřejmě mohly dělat zásluky jiné mocnosti, a navíc ne všichni domorodí obyvatelé byli holandskou vládou nadšeni. Spíš naopak.

Holandská koloniální armáda ve Východní Indii tak za účelem umravňení domorodců v roce 1873 měla 1273 důstojníky a 23 181 vojáků, z nichž bylo 15 467 Evropanů. Na to, aby tito muži zvládali odhadem 30 milionů obyvatel rozlehlého souostroví, to nebyl nijak úžasný počet,

ale počítejme ještě s úředníky, policií a domorodými kolaboranty.

Armáda v samotném Nizozemsku měla v tom roce 59 865 mužů a 1999 důstojníků, kteří museli být k dispozici s ohledem na sousední čerstvě sjednocené Německo. Někoho by tam mohlo napadnout, že Holanďané jsou vlastně Němci, jenom o tom ještě nevědí. Nakonec k obsazení Nizozemska došlo až v roce 1940... Abychom měli nizozemské ozbrojené síly pohromadě, nesmíme zapomenout na 5322 mužů nizozemského vojenského námořnictva, kteří v roce 1873 obsluhovali 109 vojenských lodí.

Jako všechny evropské armády, také ta holandská musela na konci 60. a počátkem 70. let 19. století přezbrojit. Předovkám definitivně odzvonilo a nastala éra zadovek. Perkusní revolvery (pokud někde byly zavedeny) a perkusní pistole (ty měli skoro všichni) musely být vymě-

něny za revolvery na náboje se středovým zápalem nabíjené zezadu. Rakušané zavedli revolvery Gasser 1870, Francouzi Chamelot Delvigne 1873, Rusové nakou-

■ **Johannes Wilhelm Bergansius (1836–1913)** hrál zřejmě při výběru revolveru pro holandskou armádu klíčovou roli

